

19. august 2022

UKA 2022/86

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Immiaaqqat imeruusaatillu kulysirimik akullit Kalaallit Nunaanni puujaasat dás-illu angissutsit assigiinngitsunik tuniniarneqarsinnaanngorlugit puui pillugit nalunaarusiaq¹ allanngortinnerasigut Naalakkersuisut qulakkeerinninnissaat pillugu Inatsisartunut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Utertitsisarnermut aaqqissuussami puujaasat dás-illu ilaasinnaassapput. Siunnersuummik akuersereernerup kingorna sukkanerpaamik allannguisoqassaaq – kingusinnerpaamilli 1. januar 2024. (Inatsisartunut Ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit)

Tungavilersuut

2021-mili Copenhagen Economics nalunaarusiorsimavoq, naqissuserlugu utertitsisarneq pillugu aaqqissuussaaneq liberalisereraanni isumassatsialaasoq². Nalunaarusiami tamanna ima nalilerneqartoq atuarneqarsinnaavoq (Danskisut):

”Den overordnede konklusion af vores undersøgelse er, at Vestgrønland med det nuværende returpantssystem går glip af en række konkurrencemæssige gevinster. Konsekvenserne mærker de vestgrønlandske forbrugere, når de handler i form af mindre udvalg og høje priser.”³

Tamanna kinguneranik Demokraatiniit liberaliseeriinissaq piviusunngortinniartarsimagaluarparput – kingullertigut Inatsiartu Upernaakkut ataatsimiinnerat 2019⁴. Pisut kingulliit uani inissisimapput, ESANI A/S nuna tamakkerlugu puujaasanik utertitsisarnermut aaqqiissut atuutsinneqalernissaanut nalunaarusiaat Naalakkersuisut utaqqimaarlunikku. Misissuineq taanna ukioq manna 2022-mi naammassinissaa Naalakkersuisut naatsorsuutigaat⁵.

Taassumap avataasigut Aningaasanut Inatsi 2022-mi una atuarneqarsinnaavoq:

”Isumaqtigiissuteqartuttaaq nioqqutissat puuinik utertitsisarnermik nutaamik siammasinnerusumillu isumaliuteqarnerit inaarsarneqarnissaannik suliaqarnissaq pingaartutut isigaat. Taamaaliorneq avatangiisitigut iluaqutsiissaaq, atuisunut toqqagassaqarnerulersitsissalluni, kiisalu nioqqutissat puuinik akitsuummit iluanaarutissiinerussalluni. Taamaammatt Naalakkersuisut aalajangernissamut toqqammavissaqarnissaq siunertaralugu, kiisalu atulersitsisinnaanermut pilersaarusiornissaq pillugu sukkanerusumik siuariartornermik qulakkeerinninnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Suliap tamatuma 2022-p ingerlanerani tigussaasunngortinneqarnissaa isumaqtigiissuteqartut kissaatigaat.”

¹ Immiaaqqat imeruusaatillu kulysirimik akullit puui pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 16, 28. maj 2002-imeersoq

² "Konkurrencen og Returpantssystemet i Grønland", Copenhagen Economics

³ "Konkurrencen og Returpantssystemet i Grønland", Copenhagen Economics

⁴ UPA2019/181

⁵ Akissut § 37-apeqqut normu 121-2022

Taamaattumik liberaliseeriinissamat kissaateqartoqarnera siammasissumik isumaqatigiissutigineqarpoq. Siunnersuutigisanni innuttasut toqqagassaqaqarneralutillu akikinnerusunik pisiassaqaqalernisaat angorusullugu liberaliseeriineq siammasinnerpaamik atuutsinnqearnissaa kissaatigaara.

Nioqqutissat puuiniq naluarsuaq maanna atuuttoq pinngortitaq illersorniarlugu annermik anguniagaqarpoq. Tamanna soorunalimi ajunngitsuuvoq. Taamaattorli maleruaqqusat maannakkut atuuttut siunertaq tamanna anguniavissorneraa apeqqusernartippara. Imaammammi dâs-nik utertitsisarnermut atatillugu aqqissuussaaneq puiaasanik utertitsisarnermut aqqissuussaaneq sanilliullugu mingutsitsinerunissaanik takussutissiisoqanngilaq.

Danmark ukiorpaalunni puiaasanik utertitsisarnermik aqqissuussaqaq attassimasaat pinngortitamut eriaginninnermik imaqaqmat dâs-nik immiaaraarniarneq inertequtaatissimavaat. EU-kommissionimitt sakkortuumik piumaffigineqarnikkut tamanna attassiniarneq peersimavaat dâs-nillu immiaaraarniarneq (eqqussinerlu) akuersaalerlugu. EU-kommissionimmi dâs-nik utertitsisarnermut aqqissussap puiaasanik utertitsisarnermut aqqissussamit pinngortitamut sunniutissaat allaaneruallaannginnera naqissusermassuk, pilersinneqarnermiit atorunnaarnissamat atueriaaseq aallaavigalugu, angallassineq puiaasanillu saliineq pinngortitamut sunniutissai ilanngullugit. Taamaattumik pinngortitamut sunniutissatut tunngavilersuutigineqarsimasut apeqqusernartupput. Nunatsinni pissutsit allaanerunissaanik aamma takussutissartaqanngilaq.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalakkersuisut akissutissaat partiillu sinnerisa oqaaseqaatissaat qilanaaraakka.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Nalunaarsiap allanngortinneranut, tusarniaanerit nutserinerillu ilanngullugit, allaffissornikkut kinguneqassaaq. Taakku atorfiluup ukiup affaa sulinerata sinnernissaa naatsorsutigineqanngilaq.

Nalunaarut "Konkurrencen og Returpantssystemet i Grønland" 2012-meersup nalilerpaa puiaasanik amerlanerusunik utertitsisarnermut aqqissuussaqaq Kalaallit Nunaat aningaqaqarneranut sunniuteqarpallaarunngitsooq. Kalaallit Nunaat tunisassiorfinni sulisuusunik annaasaqassaaq, kisiannili illuatungaani eqqussuinerimi sullivinnik pilersitsissalluni. Eqqussuinerullu annertusineranit puut akitsuutaaniit isertitat annertusissapput, ukimut 14-23 million koruuninik annertussuseqartumik⁶. Maannakkut ESANI A/S misissuineq ingerlataani aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissat annertunerusunik ersersinneqarumaarput⁷.

Namminersorlutik inuussutissarsiteqartunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Namminersorlutik inuussutissarsiteqartunut ilaannakortumik dâs-nut allanngineq pitsaasumik pitsaanngitsumillu kinguneqassaaq. Quersuarmit inissap annikilleriarnissaa (Imallit imaqangitsullu) pitsaaqutissartaqarpoq. Taamaattorli pisiniarfiit utertitsisarfinnik maqitsitsisarfinnillu nutaanik aningaasaliisariaqassapput.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

⁶ "Konkurrencen og Returpantssystemet i Grønland", Copenhagen Economics

⁷ Akissut § 37-apeqqut normu 121-2022

Atuisut immiaqqat sodavandillu amerlanerusunik toqqagassaqalernissartit akikillisanillu toqqagassaqalernissartik qilanaarisinnaavaat. Aalajangersimasuni unammilleqatigiinneq annerusoq pisiassat akikinnerulerneranik kinguneqassaaq. Pitsaaqutaassallunilu dâs-nik puullit puiaasanit allaniit oqinnerussammata kallussinernullu aportitsinernut aserujannginnerussallutik.